

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

AÑO (LETO) XXIII. (17)

No. (štev.) 11

BUENOS AIRES
12. marca 1964

Ob 550-letnici zadnjega ustoličenja v Karantaniji

Tisti, ki slovenskemu narodu odreka-
jo pravico do svobodnega življenja, v
podkrepitev svojih trditev navajajo kri-
talice, da Slovenci sploh nimamo svoje
lastne zgodovine, ali pa, da v njej ne
moremo pokazati na noben dogodek, ki
bi potrjeval dejstvo, da si je kdaj slo-
venski narod že sam dal postaviti in si
po njih urejal življenje v skupnosti. To
delajo ali iz sovraštva do slovenskega
naroda, ali pa iz nepoznavanja zgodovinskega razvoja.

[Za organizirano življenje v demo-
kratski skupnosti, za resnično, pravo
ljudsko demokracijo, imamo Slovenci
najzgovornejši dokaz v ustoličevanju
svojih knezov na Gosposvetskem polju.

O tem „poglavju slovenske demo-
kracije“ imamo Slovenci obsežno litera-
turo. Tu opozarjamo zlasti na pregleden
članek pok. dr. Bogumila Vošnjaka v
Zborniku Svob. Slovenije za l. 1960. V
njej poudarja, da „Slovenci niso bili
vedno reyno kmečko ljudstvo kot v po-
znejših stoletjih“, kajti „v zgodnjem
srednjem veku so se hudo borili za svojo
politično neodvisnost. Bili so prvi tvorci
države med Slovani“. Spričo tega dejstva
dr. Vošnjak priha do zaključka, da je
samo tak narod „mogel ustvariti in
ohraniti v dneh suženjstva čudo politič-
ne, zgodovinske in demokratske zaved-
nosti: ustoličevanje slovenskih knezov
na Gosposvetskem polju, na skrajni meji
našega sedanjega narodnega ozemlja“.

To za Slovence zgodovinsko tako po-
membno dejanje se je odigravalo blizu
Krnškega gradu na Gosposvetskem po-
lju. Obred je vseboval dva dela: ustoli-
čevanje na knežji kamen in poklonitev
pred vojvodskim prestolom. Večina svo-
bodnih kmetov je imenovala za izvršitev
obreda ustoličevalca, ki je potem kot
predstavnik ljudstva uvažal vladarja v
državno oblast.

Ustoličevalec je bodočega deželnega
kneza pričakoval sede na knežjem kam-
nu. Ta je prišel pred knežji kamen v
sprevodu z velikim spremstvom in v
knečki obleki. Na vprašanje ustoliče-
valčev: „Kdo se mi približuje?“ je go-
riški škof kot palatin Koroške odgovoril
v starem slovenskem jeziku: „To je go-
spodar.“ Ustoličevalec je postavil novo
vprašanje: „Ali je pravičen sodnik, ki
bo skrbel za ljudstvo?“ Ko je kmet-
ustoličevalec dobil pritrdilen odgovor, je
postavil še tretje vprašanje: „Kaj pa
dobim, če zapustim ta sedež?“ Goriški
škof je znova odgovoril: „Plačal bom za
to 60 zlatnikov. Živina bo tvoja in tvoja
hiša brez davka.“ Po tem odgovoru je
kmet-ustoličevalec zapustil knežji ka-
men, vzel bika in kobilo ter z njima od-
šel. Novi deželni knez je šel tedaj se-
del na knežji kamen. Ljudstvo ga je po-
zdravljalo, hvalilo Boga, da mu je dal
pravičnega vladarja in prepevalo slo-
venske pesmi. Novega vladarja je zatem
vodilo trikrat okoli knežjega kamna, ta
je pa zavihljal gol meč na štiri strani
neba, s čemer je simbolično potrdil, da
je prevzel deželo v upravo in da jo bo
branil pred sovražniki.

Po ustoličenju kneza na prostem so
ga odpeljali v sprevodu v gosposvetsko
cerkev, kjer ga je mazilil krški škof.
Šele nato je novi deželni vladar slekel
kmečko obleko ter se preoblekel v knež-
je oblačilo, v katerem je nato prisostvo-
val pojedini v proslavo ustoličenja.

Drugi del obreda je bila poklonitev
na Gosposvetskem polju pred vojvod-
skim prestolom.

Dr. Vošnjak v omenjeni razpravi za-
trjuje, da obred ustoličenja „vsebuje
presenetljivo bogastvo simbolizma poli-
tičnih idej“. V ustoličevanju je namreč
„na sijajen način izražena narodna su-
verenost, kakor se je pojavljala v zgod-
njem srednjem veku, nezaupanje v kne-
žev moč in poročstvo proti despotizmu“. Ti
simboli so gospodarskega, demokrati-
skega in narodnega značaja.

Nosilci te stare slovenske državne
demokratske skupnosti so bili svobodni
slovenski kmetje, ki so jih srednjeveški
Nemci v Schwabenspiegeln označevali,
„da ne priznavajo plemstva in sile, am-
pak samo poštenje in resnico“. Ti kme-
tje so bili ponosen slovenski rod, o ka-
terem je šel v tedanjih časih daleč na-
okoli glas, „da se ne odkriva pred nem-
skim cesarjem“.

Obred ustoličevanja na Gosposvet-

CIPER PRED DRŽAVLJANSKO VOJNO

Na Cipru se položaj nevarno zao-
struje in grozi pogrezniti otok v krvavo
državljansko vojno, ki lahko spravi v
resno nevarnost mir v tem delu sveta.
Nasprotje med grškim in turškim prebi-
valstvom na otoku se iz dneva v dan ve-
ča, sovraštvo pogloblja in vedno več
orožja je na obeh straneh. V vsem tem
nevarnem razvijanju dogodkov izgleda,
da se odgovorne osebnosti na otoku s
predsednikom pravoslavnim škofom Ma-
kariosom na čelu same igrajo z nevar-
nim ognjem. Ne vidijo namreč resnične
nevarnosti za nadaljnji svobodni obstoj
otoka in življenja naroda v svobodi na
njem, ki jim prihaja od komunistov, am-
pak so še same klicale sovjetske na otok
s tem, da so jim prav v času poostrenih
bojev na otoku med grškim in turškim
prebivalstvom, dovolile, da so vzpostavi-
li letalsko zvezo s Ciprom. Ko je pri-
stalo prvo sovjetsko letalo na otoku, je
ljudstvo letalski posadki prirejalo ova-
cije, po ulicah pa vpilo proti Angležem
in Amerikancem, kakor da bi bili So-
vjeti večji in boljši prijatelji Cipra kot
pa zahodni zavezniki. Šli so pa še dalje
in so v Sovjetijo poslali vladno dele-
gacijo za poglobitev prijateljskih sti-
kov med Ciprom in ZSSR.

V zadnjih dneh so na raznih mestih
izbruhnili srditi boji. Zlasti mesti Ktima
in Paphos sta bili prizorišče najbolj kr-
vavih spopadov, kar so jih imeli do se-
daj na otoku od izbruha novih sovraž-
nosti med Grki in Turki v decembru me-
secu. Grki so v bojih uporabljali že
strojnice, protiletalske topove, bazoke in
ročne granate. Vsa večja mesta so polna
barikad in povsod so močne patrulje.
Vse važnejše položaje po mestih imajo
oborožene sile stalno zasedene.

Venezuela ima novega predsednika

V venezuelski prestolnici so bile v
sredo, 11. marca, velike slavnosti. Vene-
zuela je namreč dobila ustavnega pred-
sednika. Je to 59-letni Raúl Leoni, ki po-
litično pripada isti stranki kot prejšnji
predsednik dr. Betancourt, Demokratski
akciji.

Novemu predsedniku je po zaprisegi iz-
ročil predsedniško lentto bivši predsednik
dr. Betancourt, ki je v 133-letni vene-
zuelski politični zgodovini prvi ustavni
predsednik, ki je vladal svojemu narodu
polno ustavno dolo. Ta je pa bila polna
ovir, kajti eksponent mednarodnega ko-
munizma, kubanski Castro, je storil vse,
kar je le mogel, da bi čim bolj podprl
venezuelske komunistične upornike in
gerilce. Pošiljal jim je denarna sred-
stva, propagando, zlasti pa vse vrste
orožja. Zaradi tega prevratnega kuba-
škega delovanja je bil prejšnji venezuel-
ski predsednik dr. Betancourt najodloč-
nejši nasprotnik sedanjega kom. režima

skem polju je nekaj edinstvenega v
svetovni zgodovini. To potrjuje tudi znani
osnovalec teorije moderne državne su-
verenosti Bodin, ko pravi, „da nima tek-
meca na svetu“. Enakega mnenja je
Aeneas Silvius, poznejši papež Pij II.,
ko navede, „da noben narod nima takšne-
ga primera državnega simbolizma“.

Zadnje ustoličevanje je bilo na Go-
sposvetskem polju 18. marca 1414. Svo-
bodni slovenski kmetje so tedaj posadili
na prestol Ernesta Železnega. Ta je te-
dajnjemu ustoličevalcu Catru in njegove-
mu rodu podelil privilegij, da niso plače-
vali davkov in da so bili pravi svobodnja-
ki. Zadnji potomec iz tega rodu ustoli-
čevalcev je bil Gregor Čater, ki je umrl
leta 1823. Spomin na rod ustoličevalcev
je bil med slovenskim ljudstvom na
Koroškem še tako živ, da se je njego-
vega pogreba v Celovcu udeležila velika
množica kmečkega ljudstva.

Od zadnjega ustoličevanja na Gospo-
svetskem polju pa do najnovejših dni so
se nad slovenskim ljudstvom na Koro-
škem dogajale stvari, ki so z leti po-
vsem zamenjale slovensko ljudsko de-
mokracijo. Nemško plemstvo je Sloven-
cem vladalo z nasiljem, prezirom in so-
vraštvom ter s težnjo, da povsem uniči
slovensko narodno zavest. Višek sta
nemška narodna nestrpnost in sovra-
štvo do vsega, kar je še slovenskega na
Koroškem, dosegla pod nacisti, zlasti
med drugo svetovno vojno.

Duh nestrpnosti, sovraštva, nerazu-
mevanja slovenskih narodnih in verskih

Doslej je na otoku za vzdrževanje
reda samo 7.000 britanskih vojakov. An-
gleška vlada jih bo polovico odpoklicala,
kakor hitro bo prišla na otok mednarod-
na oborožena sila Organizacije združe-
nih narodov, kateri bo poveljeval indij-
ski general Prem Singh Gyani. Doslej
te sile še ni. Tudi še ni rešeno vpraša-
nje njenega vzdrževanja. Glavni tajnik
ZN U Thant bi najraje dosegel, da bi za
vzdrževanje mednarodne oborožene sile
v glavnem skrbele države, ki bodo posla-
le v to vojsko svoje oddelke in otok Ciper,
ostale države bi pa prostovoljno prispe-
vale svoje dele. Skandinavske države in
tudi Velika Britanija v zvezi z ustanav-
ljanjem mednarodne oborožene sile za
otok Ciper razpravljajo o tem, da bi
bilo najbolje, če bi Združeni narodi sploh
razpolagali s svojo stalno mednarodno
oboroženo silo, katero bi lahko pošiljali
tja, kjer bi se pokazala potreba.

Na razvoj dogodkov na otoku Cipru
z vedno večjo zaskrbljenostjo gledata
tudi grška in turška vlada. Predstavniki
slednje so izjavili, da bo morala Turčija
sama poseči v nadaljnji razvoj dogodkov
na Cipru, če se na otoku ne bo čimprej
vzpostavil mir, in če na njem ne bosta
zaščitena življenje in imetje turškega
prebivalstva. Grška vlada je pa na gor-
njo izjavo turške vlade odvrnila, da bi
tak korak turške vlade imel za posledico
takojšen oborožen nastop grške vojske
in njene mornarice za zaščito grškega
prebivalstva na Cipru.

Iz povedanega je razvidna resnost
sedanjega položaja na Cipru. Spričo ta-
kega stanja je severnoameriška sredo-
zemska mornarica neprestano v strogi
pripravnosti.

na Kubi, proti kateremu je zahteval tudi
skupen nastop vseh ameriških držav. Z
močno roko in trdno odločnostjo je strl
odpor komunističnih teroristov in pre-
prečil zlasti njihovo namero, da bi one-
mogočili izvedbo zad. parlament. volitev.
Pred svojim odhodom je imel dr. Be-
tancourt poslovilni govor pred državnim
kongresom, v katerem je podal pregled
od njegove vlade izvršenega dela.
Venezuelski krščanski demokrati, ki
jih vodi eden najposobnejših latinsko-
ameriških politikov in državnikov dr.
dr. Rafael Caldera — tisti, ki ga pozna-
jo z mednarodnih političnih konferen-
ca, primerjajo z našim dr. Korošcem —
so bili pod dr. Betancourtom v koalici-
jski vladi z Demokratsko akcijo. Novi ve-
nezuelski predsednik Leoni si ni znal
pridobiti njihovega sodelovanja ter bo
zato moral z vso previdnostjo voditi po-
litiko svoje vlade, ker bo imel v parla-
mentu najnevarnejšo opozicijo v krščan-

teženj pa ni zamrl niti po končani II.
svetovni vojni. Pojavil se je celo tam,
kjer ga nikdar ne bi smelo biti: v
cerkvi, ki bi morala biti žarišče pravič-
nosti, ljubezni, razumevanja. To zgovor-
no potrjujejo dogodki lanskega leta, ko
je šla celovška škofija v obrambi Slo-
venecem nenaklonjenega generalnega vi-
karja dr. Kadrasa celo tako daleč, da
je vložila tožbo pred civilnim sodiščem
proti „Našemu tedniku-Kroniki“, glasilu
Narodnega sveta koroških Slovencev, in
v surovem izbruhu narodne nestrpnosti
ter sovraštva proti Slovincem in Slova-
ncem sedanjega gosposvetskega župnika
Wilhelma Mucherja v izjavi proti sve-
tima bratoma Cirilu in Metodu in napadu
na samega papeža Janeza XXIII., zara-
di njegove okrožnice Mati in Učiteljica,
v kateri se zavzema za pravično postop-
panje z narodnimi manjšinami.

Toda slovenski narod je v svoji tisoč-
letni zgodovini prenesel še hujše in tež-
je udarce. Zato bo tudi vse krivice, ki se
mu gode bodisi na Koroškem s strani
svetne ali pa cerkvene oblasti, ali v Ita-
liji, ali pa v matični domovini, kjer mu
trenutno vladajo s svojim nasiljem se-
danji komunistični oblastniki.

Kakor slovenski kmet v času ustoli-
čevanja ni priznaval ne plemstva, ne si-
le, tako tudi danes slovenski človek ni
sprejel ne komunizma, ne njegovega na-
silja, ampak veruje le v svobodo, pošte-
vanje in resnico. To nam je poročstvo, da
lahko z zaupanjem gledamo v bodočnost
slovenskega naroda.

sko-demokratski stranki, ki je iz zadnjih
splošnih volitev izšla druga najmočnejša
politična sila v Venezueli. Poznavalci
političnih razmer v Venezueli tamošnji
krščanski demokraciji pripisujejo pri

prihodnjih volitvah večino. Tega vseka-
kor sposobnost dr. Rafaela Caldere in
sodoben krščansko-demokratski socialen
program ter solidno zgrajena stranki-
na organizacija ne izključujejo.

Čuenlaj na Cejlonu

Kitajski predsednik Čuenlaj se je
pretekli teden mudil na obisku na oto-
ku Cejlonu. Tja je priletel z obiska v
Pakistanu. Vendar je na Cejlonu doži-
vel eno izmed neprijetnih presenečenj
svojega potovanja, ko mu je predsedni-
ca cejlonske vlade Bandaranaike, vdo-
va prejšnjega predsednika Cejlona, iz-
javila, da v svojih govorih ne sme na-
padati ZDA. O imperializmu ali kolo-
nializmu lahko govori, kar hoče, mu je
dejala Bandaranaike, ZDA pa z ime-
nom ne sme omeniti. Zato se je Čuenlaj
v svojih govorih močno zadržal, ker je
ugotovil, da bi lahko z omenbo impe-
rializma ali kolonializma njegove go-
vore dvoumno razumeli. Mnoge afriške
države namreč smatrajo za imperialiste
in kolonialiste tudi sovjetske, kar v re-
snici so. Delavstvo na Cejlonu ga je iz-
redno hladno sprejelo, tako da je sprem-
stvo ugotovilo, da je bil Čuenlaj prese-
nečen in razočaran.

Konstantin — novi kralj Helencev

V Atenah v Grčiji so večeraj, dne 11.
marca, pokopali priljubljenega 62-letne-
ga vladarja Pavla I., ki je umrl dne 6.
t. m. v kraljevskem dvorcu Tatou blizu
Aten na posledicah komplikacij po ope-
raciji tura v želodec.

Truplo pok. kralja Pavla I. so z dvor-
ca Tatou najprej prepeljali v kraljevsko
palaco v Atene, nato pa v atensko kate-
dralo, kjer je bil na mrtvaškem odru
vse do večerajšnjih pogrebnih svečanosti.

Po smrti kralja Pavla I. je zasedel
grški prestol 23-letni prestolonaslednik
Konstantin, ki je v svetovni javnosti

znan kot navdušen športnik. Na olim-
pijadi leta 1961 je dobil v veslanju celo
zlato medaljo. Kot novi kralj Helencev
je prisegel tri ure po očetovi smrti. Za-
ročen je s 17-letno dansko princeso Ano.
Poroka z njo je bila pred kraljevo smrt-
jo napovedana za januar 1965, zaradi
spremenjenih okoliščin bo pa verjetno
že v jeseni.

Z grško kraljevsko hišo je z rodbin-
skimi zvezami povezana tudi dinastija
Karadjordjevičev. Knežinja Olga, sopro-
ga kneza Pavla, je namreč grška prin-
cesa.

McNamara v Južnem Vietnamu

V teku šestih mesecev je bil ameriški
minister za narodno obrambo McNama-
ra že tretjič osebno v Južnem Viet-
namu, kjer se je v zadnjem času položaj
za zahodne zaveznike občutno poslabšal,
ker so komunistični uporniki na nekat-
erih mestih precej napredovali.

McNamara je imel več razgovorov z
ameriški vojaškimi osebnostmi v Juž-
nem Vietnamu in s predstavniki vlade te
države. Odšel je tudi na samo bojišče,
kjer je zatrjeval, da bodo ZDA nudile
Južnemu Vietnamu vso potrebno pomoč,

I Z T E D N A V T E D E N

V Čilu so imeli prejšnji teden novo
nesrečo. Ognjenik Vilafarica je začel
bruhati lavo. Plaz lave, snežne brozge
in blata je porušil in pokopal pod sabo
pol vasi Conaripe. Pri tem je izgubilo
življenje 20 ljudi.

V Boliviji imajo v zvezi z bližnjimi
splošnimi volitvami še vedno težave gle-
deč podpredsedniškega mesta. Vojska in
krilo biv. predsednika dr. Sileza Suaza
v narodnem revolucionarnem gibanju
sta pritiskala na Friderika Fortu-a, ki
je bil določen na zadnjem kongresu za
podpredsedniškega kandidata, naj bi
odstopil, da bi bil lahko izvoljen za po-
dpredsednika poveljnik letalstva general
Rene Barrientes Ortuño Fortu je zah-
tevil vojske in biv. predsednika ugo-
dil. Dr. Silez Suazo pa ni uspel, da bi
pomiril predsednika dr. Paz Estenssora
in Juana Lechina, voditelja levičarsko
usmerjenih rudarjev. Kot znano, je na-
rodno revolucionarno gibanje na zad-
njem kongresu izključilo Lechina iz
stranke, dr. Paz Estenssora pa določilo
znova za kandidata za predsedniški po-
ložaj. Juan Lechin bo pri prihodnjih vo-
litvah nastopil kot predsedniški kandi-
dat skrajno levičarskih skupin.

Ameriški general Mac Arthur, ju-
nak 1. in 2. svetovne vojne, je moral
pred dnevi na operacijo. Zdravniki so
izjavili, da ni nobenih znakov, da bi
imel raka.

Dean Rusk, ameriški zun. minister, je
prejšnji teden zatrjeval, da se ZDA ne
bodo prej začele razgovarjati s Kubo,
dokler ta ne bo spremenila svoje poli-
tike.

Predsednik italijanske sredinsko-le-
ve vlade Aldo Moro je dobil v poslan-
ski zbornici in senatu zaupnico na zu-
nanjepolitičnem vprašanju. Komunisti

so namreč postavili zahtevo po prizna-
nju komunistične Kitajske. Za prizna-
nje kom. Kitajske so se med debato iz-
rekli tudi Nennijevi socialisti, toda so
kot člani vlade Alda Mora disciplinirano
glasovali za zaupnico vladi in s tem
potrdili njeno stališče, da bo kom.
Kitajsko priznala, kadar bo smatrala,
da je za tako odločitev primeren čas.

Tito je imel prejšnji teden v gosteh
alžirskega predsednika Ahmeda Ben
Belu.

V baziliki sv. Petra so dne 12. mar-
ca 1963 ob 25-letnici kronanja papeža
Pija XII., odkrili spomenik omenjenega
papeža, ki so ga dali napraviti kardi-
nali, ki jih je on imenoval. Kip je napra-
vil kipar Pietro Canonica in je bil do-
končno postavljen te dni v levo vdolbino
v kapeli sv. Sebastijana v desni ladji ba-
zilikke sv. Petra. Kip je napravljen iz po-
zlacenega bronu. Visok je 3,5 m. Pred-
stavlja papeža Pija XII., stoječega na
marmornatem podstavku v trenutku, ko
blagoslovlja vernike. Obleden je v plu-
vial, na glavi pa nima trojne krone, am-
pak mitro, s čemer je kipar hotel pou-
dariti njegovo funkcijo rimskega škofa.

V Vatikanu so objavili apostolsko
pismo, s katerim je papež Pavel VI.
odredil ustanovitev mednarodne družbe
za cerkveno glasbo, ki ima značaj prav-
ne osebe z glavnim sedežem v Rimu
pod predsedstvom kardinala prefekta
obredne kongregacije. Namen te druž-
be je pospeševati in vzporejati različne
pobude, ki žele pospeševati in širiti li-
turgično in koralno petje po smernicah
in v duhu liturgične konstitucije, ki jo
je odobril koncil in jo je proglasil papež
Pavel VI. Društvo bo urejeno s posebn-
nim statutom in hierarhično ureditvijo,
ki ju navede že ustanovno pismo.

Pavel VI. o potrebi kršč. vzgoje mladine

Papež Pavel VI. je v ponedeljek 24. februarja t. l. sprejel v avdienco člana glavnega sveta Mednarodnega urada za katoliški pouk OIEC, ki so se sestali na sejo v Rimu, da pripravijo prihodnjo mednarodno skupščino tega gibanja. Navzoče je papež kratko nagovoril v francoščini. Dejal je, da je ta organizacija dosegla znaten razvoj na mednarodnem področju in želel koristno sodelovanje vseh mednarodnih katoliških organizmov na vzgojnem področju. Potem ko je omenil, da pozna Mednarodni urad za katoliški pouk vse od leta 1952 dalje, ko se je ustanovil v Haagu na pobudo msgr. Op de Coula, je papež nadaljeval: „Od takrat dalje se je Vaša organizacija razvijala na veličasten način. Danes predstavlja 80 narodov in je deležna splošnega odobravanja. Toda ta položaj samo povečuje vaše dolžnosti in vaše odgovornosti. Zdi se nam da prihaja do vas, v vaših osebah, glas 30 milijonov otrok, ki se vzgajajo v katoliških šolah vsega sveta, to je vseh tistih, ki bodo novi kvas v jutrišnji družbi in ki bodo s svojimi močmi prispevali k njeni fizionomiji in k njeni usmeritvi.“

Papež je nato omenil številne in hude probleme, ki se stavlajo danes in se bodo stavliali v bodoče katoliški šoli s strani preosnove družbenih struktur. Te težave bo moral reševati ali vsaj prispevati k njihovi rešitvi tudi Mednarodni katoliški urad za katoliški pouk. „Vi namreč lahko trdite, tako je nadaljeval papež, da ste sodelavci Boga, sodelavci pri nenadomestljivem delu krščanske vzgoje mladine in sodelavci še posebej zaradi visoke ravni, na kateri izvajate vaše vposege. Kot vodilo vam lahko zato povemo: nadaljujte s svojo akcijo, pomnožite jo, razširite jo v še večjem obsegu, ob sodelovanju z drugimi mednarodnimi katoliškimi organizacijami, ki se zanimajo za vaše probleme. Vse to pa delajte vedno pod nadzorstvom krajne hierarhije, kakor ste delali doslej. Bog naj blagoslovi in napravi vaše dobrohotno delavnost čim bolj plodono,“ je zaključil svoj nagovor papež Pavel VI.

Po občinskih volitvah na Koroškem

Na Koroškem so bile 1. marca 1964 občinske volitve. Zanimanje zanje je bilo veliko ne samo na Koroškem, ampak po vsej Avstriji. Te volitve so bile namreč prve v letošnjem letu v Avstriji. Zato so vse stranke z zanimanjem pričakovale njihovih rezultatov, na podlagi katerih so hotele ugotoviti trenutno razpoloženje volilcev. Zlasti obe najmočnejši avstrijski stranki Avstrijska ljudska stranka (OeVP) in Avstrijska socialistična stranka (SPOe). Poleg teh dveh strank sta se volitev udeležili še stranka tkzv. neodvisnih, t. j. Svobodna stranka Avstrije (FPOe) in Avstrijska komunistična stranka (KPOe).

Slovinci na Koroškem so vložili v 21 občinah lastne liste in sicer v Bekštajnu, Ledineh, Rožeku, št. Jakobu v Rožu, v Svetni vesi, v Slovenjem Plajberku, v Selah, v Šmarjeti v Rožu, v Logi vesi, v Škoficah, v Hodišah, v Kotmari vesi, v Doberli vesi, v Galiciji, v Škocijanu, v Žitari vesi, v Glasbani, v Pliberku, v Bistrici nad Pliberkom in na Suhi. V Libučah, Blatu, Beli in Medborovnici, kjer so Slovenci pri zadnjih volitvah l. 1958 še nastopili s samostojnimi listami, tokrat tega niso mogli storiti, ker je socialistična deželna vlada ob koncu leta 1963 te občine ukinila. V občini Železna Kapla z močnim slovenskim zaledjem ni bilo slovenske liste. Zato so komunisti dobili 103 glasove. Ta rezultat je resno svarilo vsem demokratskim Slovincem, da bo v tej občini potrebno še temeljito delo.

Za slovenske liste je bilo v vsem oddanih 3361 glasov in nanje odpade 37 občinskih odbornikov, t. j. 3 manj kot l. 1958, kar je posledica ukinitve omenjenih občin. Slovenskih odbornikov bo pa na dvojezičnem ozemlju še več, ker so Slovenci kandidirali tudi na listah večinskih strank.

Po posameznih 21 občinah so pa slovenski kandidati dobili naslednje število glasov pri volitvah leta 1964 in l. 1958:

Bekštajn	256 (1)	244 (1)
Ledince	103 (1)	—
Rožek	105 (2)	—
Št. Jakob v Rožu	368 (3)	383 (3)
Bistrica v Rožu	155 (1)	85 (0)
Svetna ves	105 (2)	92 (2)
Slovenji Plajberk	56 (2)	84 (3)
Sele	177 (3)	162 (4)
Šmarjeta v Rožu	56 (1)	69 (1)
Loga ves	162 (2)	224 (2)

Dr. Josip Hohnjec umrl

V Šmartnem ob Paki pri Velenju je meseca februarja umrl v 92. letu starosti dr. Josip Hohnjec, visokomašnik, častni kanonik mariborskega kapitlja, bivši profesor na mariborskem bogoslovju, rektor teološke Visoke šole v p. in bivši narodni poslanec.

Rajni dr. Hohnjec se je vidno udeleževal v slovenskem javnem življenju. Svoje velike umske in organizatorne sposobnosti je posvetil slovenskemu narodu in je občuten njegov delež v naporih za preosnovo in dvig splošne kulturne izobrazbe slovenskega podeželja, združnega gospodarstva, politične zavednosti ter poglobitve in utrditve slovenske narodne zavesti na Sp. Štajerskem.

Rodil se je 1. januarja 1873 leta pri Sv. Petru pod Sv. Gorami. Je torej eno leto mlajši kot dr. Korošec. Ljudsko šolo je obiskoval v domačem kraju, gimnazijo in bogoslovje pa študiral v Mariboru, kjer je bil leta 1896 posvečen v duhovnika. Avgusta 1897 je dobil kaplansko mesto v Podsredi, toda že 6 tednov po imenovanju na ta položaj je odšel študirat v Avguštinu na Dunaj. Po promociji za doktorja bogoslovja je bil leta 1901 imenovan za kateheta in nemškega pridigarja v Celju. Tu je ostal do leta 1905, ko je bil imenovan za profesorja dogmatike na bogoslovesnem učilišču v Mariboru. Istočasno je bil imenovan tudi za podvodjo v dijaškem semenišču. Službi podvodje se je leta 1911 odpovedal.

Po prihodu v Maribor se je z vso vnemo lotil dela v nepolitičnih organizacijah in ustanovah. Uveljavljal se je v verskih, prosvetnih, narodnoobrambnih in gospodarskih organizacijah. Spadal je v družbo dr. Korošca, Franca Jerovška, dr. Franca Kovačiča, mož, ki so bili tedaj v Mariboru nosilci vsega preporodilnega dela na Sp. Štajerskem v smislu krščanskega socialnega programa. Dr. Hohnjec je tako postal že leta 1906 podpredsednik Slovenske krščanske socialne zveze za Štajersko. Ta položaj je zavzemal vse do leta 1919, ko je postal njen predsednik. Štajerskemu oddelku Zadržne zveze v Ljubljani je bil l. podpredsednik. Kako znan je bil že tedaj v slovenskem kat. taboru, potrjuje dejstvo,

da je imel leta 1913 na katoliškem shodu slavnostni govor o katoliškem izobrazevalnem delu; za lavantinski škofijski sinodi leta 1906 in 1911 je izdelal konstituciji o socialnem delu. Vsa ta leta je sodeloval s članki in raznimi poročili pri listih Slovenski gospodar in Straža ter pri mladinskem glasilu Naš dom. Leta 1917 se je z vso odločnostjo vrgel v boj za popularizacijo Majске deklaracije. Deklaracijsko gibanje je bilo za Hohnjeca odločilno za njegov vstop v politično življenje. Tako je ob prevratu leta 1918 postal podpredsednik Narodnega sveta v Mariboru. Leta 1919 je dobil dopust kot profesor v bogoslovju ter je šel kot član delegacije Slovenske ljudske stranke v začasno narodno predstavništvo. Pri volitvah v narodno skupščino leta 1923 in 1925 je bil izvoljen za narodnega poslanca. V beograjski narodni skupščini je bil leta 1924 izvoljen za II. skupščinskega podpredsednika. V ustavodajni skupščini je izdatno sodeloval pri ustavnem načrtu, ki ga je izdelal in ustavodajni skupščini predložil Jugoslovanski klub. V poslanski zbornici je

zaradi svoje globoke izobrazbe in finega nastopa užival velik ugled, zlasti, ker je nastopal navadno samo tedaj, kadar je v imenu Jugoslovanskega kluba podajal načelne izjave. Sploh so se njegovi govori nanašali v glavnem samo na načelna vprašanja. Nekaj svojih najboljših govorov je zbral ter jih izdal v knjižici z naslovom „Za svobodo in pravo“. Zanimiva in pregledna je njegova razprava o delu ustavodajne skupščine, ki je objavljena v obsežnem delu Leonove družbe Ob desetletju.

Hohnjevo delo je pomembno tudi na cerkvenem področju. Tu je napisal več tehtnih razprav in knjig. Tako v voditelju v bogoslovnih vedah: Svetopisemsko poročilo o ustvarjanju; Pojem o grehu pri starih Egipčanih; Vera in narodnost; Vojska. V reviji Socialna misel je bila zapažena njegova razprava Priprave za konkordat; Katoliško društveno prosvetno gibanje na štajerskem; tiskarna sv. Cirila v Mariboru je založila njegovo premišljevanja in molitve obsegajočo knjigo „Marija žalostna Mati“.

Ko je prenehal biti poslanec, se je znova posvetil vzgoji duhovskega narajanja, s svojimi bogatimi nasveti je pa bil še vedno na razpolago vsem, ki so delali za lepšo bodočnost slovenskemu narodu. Po zasedbi štajerskega dela Slovenije so ga nacisti z ostalimi narodnozavednimi Slovenci pregnali iz slovenske domovine. Po končani vojni se je vrnil ter se je udeleževal v cerkvenem življenju, v kolikor so mu dopuščale razmere pod komunisti in njegovo zdravstveno stanje. Življenjski dnevi so se mu iztekli v Šmartnem ob Paki pod goro Oljko, ki je bila v prejšnjih letih za štajersko dijaško mladino to, kar št. Jošt za slovensko mladino na Kranjskem v Krekovih časih.

Naj počiva v miru! Slovenski narod ga bo vedno prišteval med tiste slovenske može, ki so mu služili z ljubeznijo, požrtvovalnostjo in nesebičnostjo.

Razkol v srbski pravoslavni Cerkvi

V Svobodni Sloveniji smo poročali o sporu, ki je nastal med biv. pravoslavnim škofom Dionizijem Milivojevičem v ZDA in sv. arhijerejskim sabrom ter sv. sinodom in patriarhom srbske pravoslavne cerkve Germanom v Beogradu. Omenili smo, da je sv. arhijerejski sabor škofa Dionizija odstavil, ga dal v preiskavo in mu odvzel pravico do opravljanja bogoslužja, dokler se ne uredi spor z njim in dotedanjo srbsko-kanadsko pravoslavno škofijo, ki so jo razdelili v tri in zanje imenovali škofe Štefana, dr. Firmilijana in Gregorija.

Odstavljeni pravoslavni škof Dionizij Milivojevič odločitve sv. arhijerejskega sabora ni priznal in se njegovim sklepom ni pokoril.

S takim zadržanjem škofa Dionizija se je spor v srbski pravoslavni cerkvi poglobil ter je srbsko emigracijo razdvojil med Dionizijevce in tiste, ki priznavajo jurisdikcijo sv. arhijerejskega sabora, sv. sinoda ter patriarha Germana v Beogradu. Ta, v začetku čisto verski spor, je pozneje dobil tudi politično noto, češ, da pravoslavni cerkveni dostojanstveniki v Beogradu niso svobodni ter da samo izvršujejo nasvete ter navodila sedanje komunistične oblasti.

Odstavljeni pravoslavni škof Dionizij in tisti, ki se zbirajo okoli njega, so pa šli glede svojega zadržanja do vodstva srbske pravoslavne cerkve v Beogradu še korak dalje. Na cerkvenem zboru v Libertvillu no od 12. do 14. novembra 1963 sklepili, da se srbska pravoslavna eparhija za ZDA in Kanado proglasa za avtonomno in kot taka v bodoče ne bo sprejemala več nobenih navedb, navodil in odločitev patriarha, sv. arhijerejskega sabora in sinoda srbske pravoslavne cerkve v Beogradu; ne priznava dalje odstavitve škofa Dionizija, in tudi ne imenovanja ter posvečitve novih treh škofov za pravoslavne

vernike v ZDA in Kanadi. Dionizij in njegovi pristaši so na tem cerkvenem zboru napravili tudi nevaren precedens: izvolili so tudi svojega pomožnega škofa, in sicer nekega meniha Irineja Kovačevića iz Kalifornije.

Dionizijevi nasprotniki zatrjujejo, da je s tem korakom odstavljeni škof ustvaril nevaren precedens, kajti, če bi v bodoče volili na tak način pravoslavne škofe — doslej je imel to pravico edino sv. sinod — potem v domovini lahko kom. partija doseže, da bodo povsod njeni člani postavljali svoje kandidate za pravoslavne pape, škofe in patriarha ter jih tudi oni izvolili.

Če je bilo stanje v srbski pravoslavni cerkvi po odstavitvi škofa Dionizija težko, je po razkolu, ki ga je izvedla ta skupina, še težje ter je srbsko emigracijo še bolj razbila in sicer tokrat na tri skupine. Na eni strani so „Dionizijevci, berčevci, razkolniki“, na drugi so tisti, ki stoje na strani vodstva srbske pravoslavne cerkve v Beogradu in ki jih Dionizijevci nazivajo „komunistične hlapce, germanovce in sodelavce s komunistom“, tretja skupina pa stoji ob strani in hoče v tem nevarnem sporu ostati nevtralna.

Trezni srbski emigrantski krogi rote sprte skupine, naj store vse, da bo sta zopet strpnost in razum zamenjala medsebojne spore in obtožbe. Pri tem jih opozarjajo na dejstvo, da imajo vsi, čeprav so iz različnih razlogov ostali izven domovine, skupni cilj: rušenje komunizma in svobodo srbskemu narodu. Ko bo osvobojen srbski narod in z njim srbska pravoslavna Cerkev, se bo našla rešitev za vsa vprašanja. Tudi za cerkveno. Delati pa naprej na razbijanju emigracije je isto kakor delati za komunizem.

Tak poziv naslavlja na srbsko emigracijo srbska politično-kulturna revija „Naša Reč“ v Angliji.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Premirje med vlado in CGT

Prejšnji teden so se nadaljevali razgovori med notranjim ministrom in ministrom za delo ter socialno varnost in predstavniki CGT o zahtevah, ki jih je predložila vladi Glavna konfederacija za delo v svoji decembrski spomenici. Razgovori so potekali v ugodnem vzdušju. Zaključili so se tako, da je CGT pristala, da mora imeti vlada na razpolago potreben čas, ne samo za preučitev delavskih zahtev, ampak tudi za njihovo izvedbo, kolikor je največ mogoče. Zato je CGT začasno odnehala od nadaljnjega izvajanja svojega bojnega načrta proti

Zaključitev mednarodne gospodarske konference

V kordobskem planinskem mestu Alta Gracia je bilo prejšnji teden zaključeno mednarodno gospodarsko zborovanje. Na njem so si predstavniki latinsko ameriških držav prizadevali, da bi za bližnjo svetovno gospodarsko konferenco v Ženevi določili skupne gospodarske osnove teh držav, ki naj bi jih poudarjali na gospodarskem zborovanju v Ženevi. To so tudi dosegli in je bila v tem pogledu objavljena resolucija s sklepi tega zasedanja.

Po končanem gospodarskem zborovanju v provinci Córdoba je udeležence tega mednarodnega sestanka sprejel v Buenos Airesu predsednik dr. Illia. Na sprejemu v vladni palači je poudarjal svojo željo, da bi se latinska ameriška enotnost na mednarodnem ženevskem zborovanju še bolj utrdila in prišla še do vidnejšega izraza.

Odkrivanje novih kom. središč za vezbanje teroristov

Policijske in orožniške ter vojaške oblasti so po zadnjem odkritju komunističnega središča za vezbanje teroristov v provinci Córdoba še povečale budnost nad sumljivimi elementi. Njihovi napori so kmalu privedli do odkritja novega komunističnega taborišča v provinci Salta. To komunistično taborišče je odkrila orožniška posadka iz mesta Oran pri pregledu gozdnega predela La Toma v bližini kraja Colonia Santa Rosa. V bližini taborišča so orožniki odkrili še dve veliki zemski zaklonišči, ki sta bili skrbno maskirani z debli dreves in vejami. V zakloniščih so našli velike količine najrazličnejšega orožja, razstreliva, številne konzerve z raznimi vrstami živila, zdravila, poljske postelje, kovček z operacijskimi pripravami, prenosne radijske postaje in številno komunistično literaturo. Tudi tu je orožništvo prišlo vse udeležence tečaja za pripravljane kom. teroristov in revolucionarjev. Nekateri med njimi so po zgledu kubanskega kom. diktatorja bili neobriti ter že vsi bradat.

Po teh odkritjih so oblasti povečale preiskave tudi po ostalih provincah, ker so prepričane, da so gotovo še druga komunistična oborožena središča.

V zvezi z gornjimi odkritji je Argentinska federacija protikomunističnih ustanov objavila izjavo, v kateri izreka oblastem priznanje nad odkritjem nevarnih komunističnih prevratnih središč. Poziva jih, da z uničevanjem komunistične prevratniške delavnosti nadaljujejo. Javnost pa roti, naj se zaveda komunistične nevarnosti in naj pri odstranjevanju te nevarnosti z oblastmi sodeluje, kajti ugotovljeno je, da je mednarodno komunistično vodstvo določilo mesec avgust leta 1965, ko naj bi morale izbruhniti komunistične revolucije v Argentini, Urugvaju, Čilu, Boliviji, Peruju in Venezueli za zrušitev sedanjega družabnega reda in za vpostavitvev komunističnih diktatur.

Izjava cordobskega guvernerja

Guverner province Córdoba Justo Paz Molina je bil nedavno na slavnosti ob zaključku tedna sv. Roze v mestu Calamuchita. Med kriolskim kosilom je tudi govoril. Poudarjal je, kako se sedaj pod novo oblastjo vse lepo razvija v državi, kako je povsod splošen mir in lahko ljudje brez skrbi odhajajo na požitnice. Toda po njegovem mnenju bi bilo delo sedanjih ljudsko-radikalnih oblasti še uspešnejše, če ne bi njihovega dela tavaljal pritisk, ki ga izvajajo gotove skupine, kot n. pr. „vojaki, ki se ne morejo sprijazniti z mislijo, da imajo sedaj oblast v rokah civilisti“, dalje „verski krogi, ki so navajeni izdajati dekrete, ne da bi upoštevali resnične potrebe države“, zatem „gospodarske skupine, ki se skušajo izogniti, da bi se omejili njihovi brezemjni dobički“ in končno „bojni načrt, ki ga propagirajo zaradi problemov, ki jih vlada še ni mogla rešiti“. Od napadenih „sektorjev“ sta guvernerju takoj odgovorila dva in sicer vojska ter cordobski odbor Glavne CGT. V imenu vojske sta zavrnila guvernerjeve trditve poveljnik III. armadnega zbora v Córdoba in sam drž. tajnik za vojsko. Odgovor delavske konfederacije je bil zelo oster.

Gornja izjava cordobskega guvernerja je v politični javnosti sprožila razne komentarje. Verjetno zaradi njih je omenjeni guverner kmalu zatem znova govoril. V tem govoru je pa omiljeval svoje prvotne izjave.

Komisija Odbora ameriških držav je ugotovila upravičenost pritožbe venezuelske vlade, da vlada Castrove Kube neprestano pošilja orožje in prevratni komunistični material v Venezuelo. Ker Venezuela zaradi tega zahteva skupen nastop ameriških držav proti Kubi, bo moralo v kratkem priti do sestanka zunanjih ministrov teh držav.

Novice iz Slovenije

Socialni položaj rudarjev v slovenskih rudnikih rjavega in črnega premoga se je v zadnjih letih zelo poslabšal. Zaradi nizkih plač, pomanjkanja stanovanj ali pa neprimernih stanovanj in nezadostnih varnostnih naprav pri kopanju premoga je vedno več rudarjev zapuščalo delo po rudnikih in si iskalo drugih zaposlitev. Zmanjšanje števila rudarjev po rudnikih je imelo za posledico zmanjšanje proizvodnje premoga.

S poslabšanim položajem po slovenskih rudnikih se je ukvarjal na eni zadnji seji tudi izvršni svet v Ljubljani. Iz poročila, ki ga je predložil republiški sekretariat za industrijo, je razvidno, da število rudarjev po slovenskih rudnikih rjavega in črnega premoga upada stalno že od 1958. leta naprej. To upadanje je posebno občutno v tistih rudnikih, v katerih so težji delovni pogoji. Iz poročila je tudi razvidno, da so vodstva nekaterih rudnikov, da bi obdržala proizvodnjo na predvideni višini, celo spravljala v nevarnost življenja rudarjev, ker so zanemarjala potrebna vzdrževalna dela po rovih.

Po daljši razpravi so sklenili, da je treba vodstvom rudnikov svetovati, naj bi izpopolnjevali tehnologijo proizvodnega procesa s uvajanjem mehanizacije in angažiranjem strokovnih kadrov tudi izven rudniških podjetij. Mnenja so bili tudi, da bi bilo treba urediti vprašanje cen premoga, s čemer bi rudniki dobili dohodke, ki bi zagotavljali ustrezne prejemke rudarjev.

Pač žalostno spričevalo za sedanjo komunistično upravo, da mora po 19 letih svoje tiranije nad Slovenci ugotoviti, da se je socialni položaj pod komunistično oblastjo tako poslabšal, da zapuščajo delo po rudnikih in si iščejo varnejšega dela in tudi boljše plače drugod.

V Mariboru je predsednik tamošnje Lovske zveze Ljotze Brinšek v govoru nujnost pospeševanja lovškega turizma utemeljeval z ugotovitvijo, da ta turizem prinaša v deželo lep vir deviznih dohodkov. Saj je npr. lani samo mariborska Lovska zveza dobila z lovskimi taksami in za divjačino 25.000 dolarjev. Da bi v Slovenijo privabili še več lovcev iz inozemstva, bodo po njegovi izjavi lovske družine na področjih Lovskih zvez Maribora, Celja, Ptuj in Murske Sobote letos vložile v svoja lovišča okoli 20.000 fazanov. Končno je omenjal, da bi bilo nujno obnoviti nekatere stare tradicionalne lovske prireditve kot npr. razstave lovskih trofejev, lovske plesne in podobno.

„Gallus, Plautzius, Dolar“ je naslov velikemu monografskemu delu univ. prof. dr. Dragotina Cvetka o omenjenih treh znamenitih slovenskih glasbenikih 16. in 17. stoletja. Monografijo je v slovenski in francoski izdala Slovenska matica s podporo Sklada za pospeševanje kulturne dejavnosti SR

Slovenije. Dr. Cvetko je monografsko delo uredil in zanj napisal tudi uvodno razpravo, v kateri prikazuje tedanje glasbeno delo na Slovenskem, zlasti pa življenje in delo glasbenikov Gallusa, Plautziusa in Dolarja.

Prešernovo gledališče v Kranju je januarja meseca gostovalo v Ljubljani ter je v mestnem gledališču nastopilo s svojo „drugo veliko besedo“. Ansambel tega gledališča se je namreč usmeril k delom starejše slovenske dramatike, ki je pred sto leti predstavljala glavni repertoar čitalniških gledaliških prireditev. Zato je bil spored gledališkega večera kranjskih igralcev poleg obveznega pozdrava in recitacij vseboval Vilharjevi igri „Jamska Ivanka“ in „To sem jaz“ ter „Rozo“ Franca Celstina.

V okviru študentovskega kulturnega umetniškega društva Akademik, je folklorna skupina France Marolt dne 11. januarja počastila 70 letnico svoje umetniške in organizacijske voditeljice Tončke Maroltove, ki je za skupino etnografsko in koreografsko obdelala že vrsto slovenskih ljudskih plesov iz raznih delov Slovenije. Tako nadaljuje delo svojega pok. moža Franceta Marolta, ustanovitelja znanega predvojnega Akademikega pevskega zbora v Ljubljani.

Slovenska stenografska literatura se je obogatila z novim delom, ki ga je pod naslovom „Listina slovenske stenografije“ napisal s komentarjem iz stenografske teorije prof. Rudolf Rakuš. Obsežno delo je izšlo v založbi Društva Stenografov in stroje piscev v Mariboru.

V Bohinju je februarja meseca slavil 80. letnico življenja vpokojeni vseučiliški profesor dr. Ljudmil Hauptman. Jubilant se je rodil leta 1884 v Gradcu, kjer je obiskoval tudi vse šole

ter na tamošnji univerzi tudi diplomiral iz zemljepisa in zgodovine. Kot gimnazijski profesor je služboval v Gradcu, Fuerstenfeldu in na Dunaju, po nastanku Jugoslavije je leta 1919 prišel v Ljubljano, kjer je bil že naslednje leto imenovan za profesorja obče zgodovine srednjega veka in starejše slovenske zgodovine na tamošnji univerzi. S svoje stroke je jubilat napisal več pomembnih del ter razprav, v katerih je obdeloval zlasti starejšo družbeno, socialno, pravno in politično zgodovino Slovencev.

Umrli so. V Ljubljani: Jože Zupšek, kovinobrusač, Emilija Kralj, dr. Vojteh Strnad, pravnik, Karel Jančič, Jože Mesarič, direktor komunalnega podjetja, Franjo Golob, inšpektor fin. kontrole v p., Ivan Rejec, Alojz Oroš, upok., Andrej Žot, žel. upok., Jože Rus, žel. strojevodja v p., Stane Černivec, mesarski mojster, Josipina Požnel roj. Stresen, vdova po tisk. strojniku, Vinko Skalar, čevljarjski mojster, Jakob Tomažič, vlakovodja v p., Viktor Ljakevsky, upok. in Anton Kostanjšek, mehanik v Celju, Jernej Markež, tovarniški delavec v Ko-roški Bel, Marjeta Kral roj. Medvešek v Trbovljah, Oto Stropnik v Velenju, Ana Šober roj. Belič v Zidanem mostu, Vlado Zorko, mlinar v tovarni celuloze v Vidmu-Krškem, Franjo Bitenc, ravnavatelj osemletne šole na Brdu pri Lukovici, Janko Adamci v Ptuj, Andrej Pogljaj v Ceršaku, Danica Kolšek roj. Jelen v Mariboru, Franc Colarič, cestni nadzornik v p. v Novem mestu, Marija Jazbec roj. Švigelj, pos. v Sebenjah, Desi Cof roj. Šalomon v Kranju, Ljudmila Tamše in Mirela Špekotnja, dijakinja v Novem mestu, Marija Hotnik, uslužbenka Dijaškega doma v Kopru, Baltazar Ograjenšek v Celju, Franc Karčnik, upok. v Idriji, Terezija Kobal roj. Šifer v Kranju, Ančka Kovarčič roj. Smrkež na Bizelskem, Jože Padovan, žel. upok. v Novem mestu in Amalija Godec v Kresniških Poljanah.

SLOVENCI V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Osebnosti

Družinska sreča. V družini Aleksandra Avgušтина in njegove žene ge. Jožice roj. Mehle se je rodil sin. Pri krstu je dobil ime Peter Aleksander. Krstil ga je direktor g. A. Grehar, botra sta pa bila Anton Avguštin in Kristina Avguštin. Družino Jožeta Pogorelca in njegove žene ge. Frančiške roj. Zor v Casanovi je prav tako razveselil sinček. Srečnima družinama naše čestitke.

MAR DEL PLATA

Dne 2. t. m. je zapustil tukajšnjo slovensko kolonijo njen delavni in požrtvovalni član g. inž. Leon Pitterle, ki je bil službeno prestavljen nazaj v Chacabuco, od koder je pred 7 leti prišel s svojo družino v Mar del Platu. Kot zaveden Slovenec se je tedaj takoj vključil v tukajšnjo slovensko skupnost in kmalu postal eden njenih vodilnih članov.

Ko se je pred dobrimi 4 leti začela

v Mar del Plati na pobudo č. g. Borisa Komana, ki je par mesecev prej postal župnik tukajšnje stolne župnije, redna mesečna slovenska služba božja, se je istočasno ustanovil tudi slovenski cerkveni pevski zbor, ki je pod vodstvom g. inž. Pitterla od vsega početka prepeval pri teh skupnih slovenskih mesečnih mašah. Po zaslugi svojega pevovalke je pevski zbor v razmeroma kratkem času toliko napredoval, da ni ostal pri prepevanju samo splošno znanih cerkvenih pesmi, pač pa se je lotil celo pesmi, ki jih sicer pojejo samo številni močni in dobro izvežbani pevski zbori. Preteklo leto je pevski zbor pod odličnim vodstvom g. inž. Pitterla začel gojiti tudi svetno petje, predvsem slovensko narodno pesem, ter je imel na lanskega leta prireditvi tukajšnje slovenske šole dne 12. oktobra tudi svoj prvi, dobro uspehi, javni nastop.

G. inž. Leon Pitterle pa je vneto

ZBORNİK SVOBODNE SLOVENIJE ZA LETO 1964 STANE V PRODAJI SAMO 570 PESOV. PRI NAROČILU PO POŠTI 600 PESOV. KDOR GA ŠE NIMA, NAJ POHITI Z NAROČILOM!

ŽENA IN NJEN SVET

Uredništvo Svob. Slovenije je na večkratno prošnjo čitateljke, naj bi tednik prinašal članke, kateri bi govorili samo o ženskih problemih, odločilo, da odstopi v ta namen poseben prostor.

Lepa hvala uredništvu!

Razumljivo je, da žene, ki so preobložene z domačim delom, pa tudi dekleta, ki so ves dan zaposlena, ne utegnejo iskati po knjigah in revijah odgovore, na svoje probleme. Zato, da temu pripomoremo, bomo skušali o teh kramljati, jih osvetliti in, po možnosti, tudi svetovati. Potreba bo tudi opozarjati na važnost majhnih, na videz brezpomembnih, dnevnih dejanj. Ta imajo prav zaradi stalnega ponavljanja, velik vpliv na medsebojno razmerje družine in so zlasti za otrokov razvoj odločilnega pomena.

V današnjem času je postalo družinsko življenje, posebno pa vzgoja otrok, težavnejše, kakor je bilo v preteklosti.

Kaj bi reklo naše babice, če bi se nenadoma znašle na mestu današnjih žena in mater? Preplašile bi se in obupale, saj je življenje po vsem svetu v zadnjih desetletjih doživelo strahovito spremembo.

Včasih je bil dom zaprt celota, bolj

sodeloval tudi v tukajšnji slovenski šoli od njene ustanovitve leta 1960 dalje kot učitelj petja. V kratkem času je naučil tukajšnjo šolsko mladino več narodnih pesmi in z njo nastopal pri vsakoletnih prireditvah tukajšnje slovenske šole.

Pred njegovim odhodom iz Mar del Plate je pevski zbor priredil na čast svojemu pevovalki g. inž. Pitterlu in njegovi soproggi gospe Vandji, ki je od vsega početka bila vodilna članica ženskega dela pevskega zbora, v nedeljo, dne 23. februarja t. l. v prostorih hotela Punta Piedras, katerega lastnica ga. Vida Markuža je prav tako članica pevskega zbora, poslovalno kosilo, katerega se je udeležilo lepo število tukajšnjih Slovencev.

Po odlično in okusno pripravljenem kosilu sta se oglasila k besedi g. dr. Kisovec, ki se je zahvalil g. inž. Pitterlu v imenu tukajšnje slovenske skupnosti za njegovo narodno zaslužno delo pri gojitvi slovenske pesmi v Mar del Plati ter g. Tršinar, ki se je v imenu

Vsak teden ena

OB SONČNI DARITVI
France Balantič

Nebo je podobno bledemu zvonu,
prišli so oblaki, duhovni svetli,
razpeli so roke proti zatonu,
sončna daritev gorko krvavi.

Položil sem njeno glavo na srce si,
kot ljubljeno truplo na živo zemljo,
naj ve, kaj sence trpe pod drevesi,
preden se nočni cvetovi odpro.

zavarovan pred zunanjimi vplivi. Družinsko življenje je bilo zato bolj enostavno. Zunanji svet je bil starem znan, mati je vedno vedela, kod hodi njen otrok. Šola in organizacije so vzporedno z domačo vzgojo pomagale mlademu človeku do končnega razvoja.

Kako drugače je danes, posebno za nas v velikem tujem svetu!

Dolžnost žene in matere je, da tudi ona pozna dvojno okolje, le tako bo lahko spremljala življenje svojega moža in svojih otrok.

Res so moški ustvarili revolucionaren tehničen napredek v zadnjih desetletjih, ki vodi človeštvo v nedogledne možnosti, vendar ne pozabimo, da za vsakim teh mož stoji žena, ki mu je dala življenje in vodila njegove prve korake.

Bog daj, da bi naša kramljanja vsaj nekoliko pripomogla k olajšanju težkih nalog naših žena in deklet. Vseh vprašanj ne bomo rešili, vseh žena ne bomo prepričali, pa tudi vsakemu dekletu ne spremenili mnenja, a nekaj dobrega, upajmo, bo le ostalo.

Za ta nekaj se spleča boriti, saj ne bo v korist le posameznikom, temveč vsej naši skupnosti.

A. K.

Taborjenje slovenskih skavtov in skavtinj

Vera v Boga, ljubezen do domovine, pripravljenost pomagati bližnjemu in življenje v naravi — to je bistvena vsebina skavtizma. Tudi slovenska skavtska organizacija, ki se je v zadnjih letih krepko razvila v tujini (v domovini ji komunistični režim ne dovoli delovanja), se drži gornjih načel in skuša slovensko mladino vzgojiti v verne, narodno zavedne, dobre in značajne ljudi.

Najtežje je nuditi mladini življenje v naravi. Skozi vse leto je mladina priklenjena na betonsko velemesto, kjer skoraj ni več sledu o naravi. To dejstvo hudo občutijo tudi naši skavti in zato skušajo krepko izrabiti počitnice za življenje v naravi. Vsako leto odhajajo na takozvana taborjenja. V gozdu, ob jezeru, ob reki ali morju, na samotnem kraju si postavijo taborišče in tam preživijo nekaj zdravih in veselih tednov discipliniranega skavtskega življenja.

Kakor vsako leto, tako so tudi letos slovenski skavti v Argentini pripravili svoje taborjenje v naravi. Toda letos niso taborili samo skavti, ampak tudi skavtinje.

Skavti so odšli v bližino mesteca Rumipal, ki leži ob krasnem velikem jezeru v cordobski provinci. Skavtinje pa so taborile v Escobarju, na velikem in lepem posestvu skavtskega prijatelja in mecena g. Jožeta Leskovarja. Pretekli teden sta se obe skupini vrnili domov. Zagoreli, veseli in nasmejani fantje in dekleta so nam na široko pripovedovali svoje vtise. Gotovo bo to pripovedovanje zanimalo tudi naše bralce,

ki cenijo veliko vzgojno delo skavtske organizacije, ki jo vodi g. Marjan Trtnik.

Rumipal

Skavti so odšli — kot je omenjeno, na taborjenje v Rumipal. Tam so namreč našli velikega prijatelja Slovencev g. Kujačiča, ki je storil vse potrebno, da je to taborjenje v redu poteklo. Ko se je slovenska skavtska četa pripeljala v Rumipal, jo je tudi pričakal na avtobusni postaji in jo odpeljal na zajtrk v bližnji hotel Lago, ki je last drugega velikega prijatelja Slovencev g. Vučkovića. Tu so skavtom postregli s kavo in pravo našo potico. Po tem prijaznem sprejemu je g. Kujačič odpeljal skavte v lep borov gozd, ki ga je dal slovenskim skavtom na razpolago mestni župan. V tem trenutku se je začelo pravo skavtsko življenje. Skavtska teorija se je spremenila v prakso. Med letom so se učili, kako se napravi taborišče, kako se postavijo šotori, kako je treba urediti kuhinjo in shrambo ter stranišče. Sedaj, v tem gozdu, je bilo treba te nauke spremeniti v dejanje. Pa so se naši fantje dobro odrezali. V rekordnem času so bili postavljeni šotori in vsi drugi potrebni objekti. Že omenjeni prijatelji naših skavtov so v taborišče napeljali elektriko in so tako imeli v taborišču električno razsvetljavo, kar je nekoliko zoper skavtsko tradicijo, ki pozna ponoči samo lunin svit, taborni ogenj in baklo.

Kakšno doživetje je bil za mlade skavte prvi taborni ogenj v jasni poletni noči. Naslednjega dne se je začelo

urejeno taborno življenje po vseh skavtskih pravilih: vstajanje ob 7. uri, umivanje, jutranja molitev, dviganje zastave, zajtrk, telovadba, kopanje v jezeru, kosilo, počitek, učenje za izpite, izleti, večerja, snemanje zastave, taborni ogenj, večerna molitev, počitek. V kuhinji so se vsake tri dni menjali kuharji, ki so tekmovali med seboj, kdo bo bolje kuhal. Taborišče je bilo seveda tudi vedno zastraženo.

Naj na kratko omenimo še to, da je mestni športni klub povabil naše skavte na tekmo v košarki. To je bilo smešno in zabavo v nabito polni športni dvorani, ko so naši mladi fantiči igrali košarko z odraslimi rumipalskimi igralci. Ob drugi priložnosti pa so naši skavti na povabilo g. Vučkovića pripravili skavtski večer v hotelu Lago. Ob tej priložnosti so pokazali skioptične slike naše domovine, izvedli nekaj posrečenih zabavnih točk, zapeli nekaj pesmi in pokazali spretnost mladega skavtskega čarovnika, ki je žel naravnost viharno odobravanje pri gledalcih.

Senzacija za Rumipal so bili skavtski plavalni izpiti. Veliko domačinov in gostov je pazno sledilo tem izpitom. Skavti so se morali oblečeni rotopiti v vodo. V sredi so se morali s č. do kopalke in prinesiti vso obleko na breg, ne da bi pri tem kaj izgubili. Nato so bile plavalne tekme v petih različnih stilih. Izvajale so se vaje za reševanje utopljenec. Gledalci so dajali glasno priznanje našim fantom. Ker je g. Trtnik ves potek teh plavalnih izpitov posnel na filmski trak, upamo, da bomo na kakem prosvetnem večeru vse to tudi mi videli.

Ob nedeljah se je vsa skavtska četa v urejenem pohodu udeleževala sv. maše v Rumipalu. Ministrirali so seveda naši skavti. Po sv. maši so vsi ljudje pred cerkvijo počakali, da so skavti prikorakali iz cerkve. S svojim lepim vedenjem so si pridobili simpatije meščanov in s tem dokazali, da so člani kulturnega naroda.

Letošnje taborjenje skavtov v Rumipalu je zelo lepo uspelo. Veliko zaslug za to imajo dobri in prijazni domačini, ki so našim skavtom krepko pomagali. Prisrčno zahvalo zasluži zlasti g. Kujačič, gospa Dimitrijević in družina hotelirja Vučkovića, lastnika lepo urejenega hotela Lago, v katerem je bilo letos tudi več Slovencev.

Escobar

Skavtinje se na svoje prvo taborjenje niso podale tako daleč kot skavti. Odzvale so se prijaznemu vabilu g. Leskovarja in odšle taboriti na njegovo posestvo v Escobarju.

Tudi to taborjenje se je vršilo po skavtskih pravilih z eno samo izjemo, da skavtinje niso prenočevale v šotorih, ampak v hiši, ki jo je dal na razpolago g. Leskovar. Vendar je bil iz simboličnih razlogov postavljen blizu hiše en šotor in pred njim dva droga, na katere so skavtinje vsako jutro v slovesnem obredu potegnile slovensko in argentinsko zastavo, zvečer so jih pa zopet snele. Spalnice in kuhinja pa so bili kar v hiši. Kljub temu se je vse življenje razvijalo tako kot se spodobi za skavtinje. Vodstvo taborjenja je bilo v rokah skavtinje Mete, nadzorstvo pa je ležalo na ramenih gospe Oblakove in gospe Pristovnikove. Dvakrat pa je

prišel na „uradni“ pregled namestnik šefa skavtov g. Andrej Makek s svojo soprogo go. Polonco, ki je botrica skavtskega prapora; enkrat pa jih je obiskal načelnik A. Bodnar. Seveda sta našla vse v popolnem redu.

Ob večerih so skavtinje zakurile taborni ogenj in ob njem so se glasile slovenske pesmi v jasno poletno noč. Včasih jih je obiskal g. Leskovar, ki je posnel petje na magnetofonski trak.

Velik užitek so imela dekleta s kopanjem v velikem novem bazenu, ki leži sredi krasnega parka, z igranjem žoge v gozdičku in z dnevno telovadbo v drevoredu.

Tudi kuhale so si skavtinje same in to ni bilo težko, ker so premogne dobrote prihajale iz kuhinje g. Leskovarja (mleko, marmelada, zelenjava, kruh, jajca, trije prašički, nekaj rac itd). Pri kuhi so sodelovale tudi najmlajše skavtinje, ki so nekoč skušale nad sto češpljevih cmokov.

Ob nedeljah so se skavtinje udeležile sv. maše v Escobarju, kjer so vzbujale splošno pozornost s svojimi uniformami in urejenim nastopom. Popoldne pa so „sprejemale“ obiske staršev, bratov, sestra in drugih, ki so želeli videti prvo taborjenje slovenskih skavtinj. Ob slovesu je kanilo tudi nekaj solza iz sicer pogumnih skavtskih oči.

Še mnogo bi bilo povedati, kaj so skavtinje doživele na svojem dvotedenskem taborjenju. Toda ne smemo naši „Svobodni Sloveniji“ vzeti preveč prostora za naše storije. Samo to naj še rečemo: To prvo taborjenje je bilo po zaslugi g. Leskovarja eno najlepših doživetij naših deklet v Argentini.

SLOVENCI PO SVETU

KANADA

Slovenska umetniška razstava v Torontu
V cerkveni dvorani župnije Marije Pomagaj v Torontu bo od 14. do 22. marca razstava umetniških del članov slovenskega umetniškega združenja LOK iz New Yorka. Svoje umetnine bodo razstavili akad. kipar France Gorše ter akad. slikarja Jože Vodlan in Miro Zupančič. Na razstavi bo pa zastopan s svojimi umetninami tudi v Torontu živeči in delujoči slovenski akad. slikar Božo Kramolc. V vsem bo razstavljenih nad 100 slovenskih umetnin.

Letošnji kat. dan v Kanadi bo 5. julija. Posvečen bo vprašanjem slovenske mladine.

Pri Mariji Pomagaj v Torontu so

PO ŠPORTNEM SVETU

Medn. letalska federacija (FAI) je uradno priznala nove rekorde sovjetskih kozmonavtov. Valerij Bikovski je rekord z "Vzhodom V" za hitrost, daljavo in trajanje poleta. Polet med 14. in 19. junijem 1963 je trajal 118 ur 56 minut in 41 sekund, dosežena daljava pa znaša 31.325.957 km (81-krat okoli zemlje). Ženski rekord pa ima Valentina Tereškova, ki je med 16. in 19. junijem 1963 v 70 urah 40 minutah in 48 sekundah preletela v višini 231.1 km 1.970.990 km (48-krat okoli zemlje). Njeno vozilo je tehtalo 4.317 kg, kar je bilo tudi priznano za težo dvignjeno na to višino.

Na V. turnirju republik v orodni telovadbi, ki je bila konec januarja, je prvo mesto osvojil Miro Cerar, moštveno prvenstvo pa Hrvaška. Drugi slovenski telovadev šrot zaradi poškodbe na peti ni nastopil v talni telovadbi in preskoku ter zato tudi ni bil uvrščen v splošni oceni.

Jugoslovansko rokometno moštvo se je z zmago nad Avstrijo na izbirnih tekmah v Zürichu z 20:18 uvrstilo med 16 najboljših moštev, ki se ravno te dni bore za naslov svetovnega prvaka. Tekme za svetovno prvenstvo so v ČSSR.

Slovensko prvenstvo v smučarskih skokih je bilo 19. januarja na skakalnici

OBREDI VELIKEGA TEDNA
V SLOVENSKI HIŠI

Cvetna nedelja, 22. marca, ob 9.30: blagoslov oljk; procesija; sv. maša, med katero se bere Trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa. Veliki četrtek, 26. marca, ob 19: sv. maša s sv. obhajilom. Nato čiščenje sv. Rešnjega Telesa po temle redu: 20—21 žene, 21—22 dekleta, 22—23 možje, 23—24 fantje.

Veliki petek, 27. marca, ob 19: pridiga, berila, prošnje, razkrivanje in čiščenje križa ter sv. obhajilo in križev pot.

Velika sobota, 28. marca, ob 23: blagoslov ognja in velikonočne sveče, spreved z lučjo, berila in litanije, blagoslov krstne vode, obnova krstnih obljub in slovesna sv. maša velikonočne vigilijske.

SLOVENSKA HRANILNICA v Ramos Mejiji je podarila mladinskemu odseku Zedinjene Slovenije 5.000 pesov. Za to velikodušno dejanje se ji MO najtopeje zahvaljuje.

imeli 7. in 8. marca tretji glasbeni festival. Na njem so nastopali instrumentalisti, solo- pevci, pevski zbori in rajalne skupine.

Slovensko gledališče v Kanadi je 2. februarja uprizorilo v dvorani župnije Marije Pomagaj veseloigro Pri belem konjčku. Predstavi se je poznalo, da je bila režija v rokah Vilka Čekute.

Sredi februarja je imela letni občni zbor Hranilnica in posojilnica obeh slovenskih župnij. Iz poročil, ki so bila podana o njenem delovanju v preteklem poslovnem letu, je bilo razvidno, da je v preteklem letu pridobila 211 novih članov. Sedaj ima hranilnica že 1003 člane. Tudi denarno poslovanje hranilnice se je dvignilo.

na Pekrski gori pri Mariboru. Borba za prvo mesto je bila težka in po dolgem čakanju so sodniki določili vrstni red: Zajc 222,7 točk (57,61,62 m), Oman 217,3 (57,59,5,60,5 m), Eržen 214,6 (57,60,55,5 m). Nastopilo je 38 tekmovalcev iz 14 klubov.

Evropsko prvenstvo v umetnem drsanju je bilo 19. januarja v Grenoblu v Franciji. Prvo mesto si je tudi letos osvojil Francoz Calmat, pred Schellendorferjem iz Vzh. Nemčije in Divinom iz ČSSR.

V Budjovcih na Češkem so se za mednarodno prvenstvo ČSSR pomerili namiznoteniški igralci iz Anglije, Švedske, Poljske, Vzh. Nemčije in Jugoslavije. Prvo mesto je osvojil Slovenec Edvard Vecko iz Ljubljane, ki je premagal vso češkoslovaško elito. Najprej je izločil Stepaneka s 3:0, v polfinalu Staneka s 3:1 in v finalu Mika s 3:2, čeprav je ta vodil že z 0:2.

Pri ženskah se je Pirčeva uvrstila v polfinale, kjer jo je premagala Angležinja Rove z 1:3.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Zadnje dni se je razširilo med člani slovenske emigracije, da mednarodna ustanova za begunce deli dolarske podpore, za katere se je treba pravočasno prijaviti, da ne bo sklad prej izčrpan. Zaradi teh govorice se je društvo "Zedinjena Slovenija" obrnilo na tukajšnjo Katoliško komisijo za emigrante (Comisión Católica de Inmigración) s sedežem v ulici Rodríguez Peña 59, Capital Federal, in prejelo sledeče pojasnilo:

Visoki komisariat za begunce s sedežem v Bogotá (Columbia) razpolaga z določenim skladom za socialno pomoč političnim beguncem, ki so se naselili v Latinski Ameriki. To pomoč, ki bo glede na skromen obseg sklada malo pomembna, je pripravljen podeljevati neposredno, vendar le ob sodelovanju omenjene Komisije. Ta Komisija sprejema prošnje, ki jih bo obravnavala po posebnem postopku. Vsak primer bo neposredno preiskala strokovno usposobljena socialna asistentka, da se ugotovi, če je prošilec res v hudi stiski, narkar se bodo prošnje z ugotovitvami poslale Visokemu komisariatu v odločitev. Ta bo upošteval samo tiste prošnje, v katerih bo določeno naznačena uporaba podpore in ki bodo opremljene tudi z računi in drugimi dokazili o višini zaprosenih zneskov. Denar pa se bo nakazoval naravnost prošilecivni upnikom.

Omenjena Katoliška komisija tudi sporoča, da ne sprejema nobenih osebnih prošenj za te podpore, pač pa jih je mogoče poslati po pošti na gornji

naslov. Ta oblika sprejemanja prošenj je bila določena zaradi nevednosti, ki so jih Komisiji povzročali nekateri prosilci, ki o naravi teh podpor in njih namenu niso bili prav poučeni.

Ponosni smo na prisrčne prireditve naših šolskih tečajev. Da jim omogočimo delovanje še v bodoče, je potrebno, da vsak član društva ZEDINJENA SLOVENIJA poravnava članske obveznosti in prispeva v Mladinski sklad. Uradne ure društvene pisarne: razen torka od 16 do 20, v nedeljo od 10,30 do 12.

OBVESTILA

Slov. šolski tečaj v Buenos Airesu bo prvič v soboto, 14. marca, ob 16 v Slovenski hiši.

V Slovenskem domu v Carapachayu bo v soboto, 14. marca ob 20 prosvetni večer, na katerem bo predaval g. Pavle Rant. Lepo vabljeni člani in prijatelji!

Prva letna konferenca gg. profesorjev slov. srednješolskega tečaja bo 14. marca ob 18 na Ramón Falconu.

Sestanek moronskega odseka SFZ bo v soboto, 14. marca, ob 19 na Pristavi. Govoril bo g. ing. Avgust Vivod.

Nas dom v San Justu. V nedeljo, 15. marca bo ob 10 informativni sestanek članov zadruge. Za vse člane je udeležba častna dolžnost.

Vsem članom Slomškovega doma sporočamo, da bo letni občni zbor našega društva v nedeljo 15. marca ob 10 v domu. Po obnem zboru bo na razpolago „asado“

Sestanek članov in članic Slovenskega doma v San Martinu bo v nedeljo, 15. marca 1964 ob 10 v prostorih doma.

Ker so na dnevnem redu zelo važna vprašanja, prosimo vse članstvo, da se sestanka gotovo udeleži.

Tradicionalni srednješolski sejem bo v nedeljo 15. in 22. t. m. Na razpolago so v našem knjige predvsem iz I., II. in III. letnika. Dijaki, vrnite že izposojene knjige!

Dekliški krožek v San Justu vabi vse svoje članice na sestanek v nedeljo, 15. t. m. ob 10; predavala bo gđc. Neda Fink. — Odbor.

Odbor Slovenskega doma v San Martinu sporoča, da bo — tako kot lansko leto — tudi letos vsako soboto zvečer in nedeljo dopoldne na razpolago topla hrana.

S pirhi, krofi in potico bo postregla sanmartinska mladina vse obiskovalce doma v San Martinu na velikonočno nedeljo po sv. maši. Vabimo vse rojake.

Učiteljska seja bo v sredo, 18. marca, ob 19 v Slovenski hiši.

Občni zbor moronskega odseka SFZ bo v soboto, 21. marca, ob 19 na Pristavi. Moronski krožek SDO bo imel na Pristavi svoj občni zbor v soboto, 21. marca ob 16.30. Pričakujemo čim večje udeležbe. Vsa dekleta, ki so letos dovršile ljudsko šolo, so tudi iskreno vabljene. — Odbor

Vodstvo slovenskega srednješolskega tečaja obvešča, da bo vpisovanje za novo šolsko leto 1964 v soboto, 21. marca od 15 do 16 v Slovenski hiši na Ramón Falconu. Dijaki, ki so lani obiskovali tečaj, naj prinesejo s seboj spričevala.

Sanmartinski krožek SDO bo imel v nedeljo, 22. marca, ob 10.30 redni občni zbor v Slovenskem domu. Udeležba vseh članic je obvezna. Odbor.

15 let bo preteklo prihodnjo veliko noč, odkar se je začela slovenska služba božja v Ramos Mejiji. Ker je bil ta dogodek tudi začetek društvenemu življenju na tem področju, je pripravljalni odbor za proslavo te obletnice, ki se je osnoval na pobudo dušnega pastirja g.

„Kdaj je zbolela?“ „Čudna in izpremenjena je bila že nekaj dni. A snoči jo je prišlo z vso silo... A zdaj bo bolje, gospod.“

Oddehnil se je stavec, kakor bi se obračalo na bolje, in bi mu ginila naglo skrb iz duše, in bi se valilo breme raz srce.

Dva, trikrat je prišel stopati predikant počasneje in se je ogledal nazaj, kakor bi se pomišljal, ali naj se vendar vrne. A tako obupno, tako proseče ga je pogledal bedni stavec, da je stopil takoj spet hitreje. Izginili so spet dvomi, porojeni v nemirnem, z grehom obloženem, krivde se zavedajočem srcu.

„Vstopiva, gospod? — Edini vi jo rešite.“

Še se je pomišljal, a le za hip. Kakor bi se sramoval svoje slabosti, sluh tenj in strahu. Iz grešne vesti porojenih, je stopil odločno v čoln. Zaškripala so vesla kakor pod roko najmočnejšega korenjaka mladeniča; naglo je rezal nizke valove gugajoči se čoln...

„Kaj je to?“

Ze skoro sredi reke sta bila, ko je izpregovoril, ne, ko je zavpil predikant hipoma s hripavim glasom.

Stavec, ki je strmel do sedaj navidezno le na vesla, se je ozrl vanj z ledenim, grozečim pogledom. Smrtno blede je bilo obličje predikantovo, izbuljene oči so mu strmele proti koč kakor bi videle strašno prikazen: Tilka je stala pred hišo.

Brodar je zaškripal z zobmi in se

Janeza Kalana, pripravil poseben program, ki obsega verski, kulturni in družabni del. Uvod v verski del bo postna duhovna obnova 19., 20. in 21. marca, ki jo bo imel župnik g. France Novak; v nedeljo, 22. marca, bo ob 17 spominska sv. maša, nato pa v dvorani pasijon v besedi in sliki. V nedeljo, 26. aprila, bo v prostorih Slomškovega doma prosvetno-družabna prireditev. V mesecu maju pa je na programu odrske delo. Pri izvajanju tega programa sodelujejo vse organizacije in ustanove, ki delujejo teh 15 let na ramoškem področju.

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2.

Cangallo 1642

T. E. 35-8827 Buenos Aires

V proslavo

15-letnice

slovenske službe božje

v Ramos Mejii

PASIJON

Trpljenje in smrt našega Gospoda Jezusa Kristusa

v besedi in sliki — kakor ga je napisal v svoji drami „V času obiskanja“ Edvard Gregorin

CVETNA NEDELJA

22. marca 1964

ZUP. CERKEV V RAMOS MEJII

Ob 17 spominska služba božja

DVORANA SS. DOMINIKANK

Ob 18 Pasijon

Izvajajo članice in člani Ciudadelskega odra, Slomškovega doma, mladinskih organizacij in gostje

Vabi

Pripravljalni odbor

Encargado de la Sección Cobranzas

con experiencia administrativa para puesto de responsabilidad

NECESITA

PAPELBRIL S. A. C. I.

Tejedor 244

Capital Federal

T. E. 923-7583

Vozno podjetje

LA ITALO ARGENTINA

POGREBI

PRESELITVE

PREVOZI

AVTOMOBILI ZA POROKE

REŠILNI AVTOMOBILI

PROSTORI ZA MRTVAŠKE ODRE

Solidna postrežba za vsak proračun

Odprto noč in dan

José M. Arriola 2155

RAMOS MEJIA

T. E. 621-2356

LOMAS DEL MIRADOR

FRANC KSAVER MEŠKO:

Drama iz za davnih dni

„Počakaj tukaj, pogledam... Tja na klop sedi.“

Precej časa je čakal brodar, da se je vrnil valpet.

„Gospod nima časa. — A lahko poveš kar meni, če je kaj važnega.“

„Milostni gospod, ne jezite se name, a ne morem, ne smem. Imam sporočilo naravnost na gospoda Roderika, in mi je strogo prepovedano govoriti z drugimi o tem.“

„Morda spet kak tajen verski shod, á?“

„Ko bi milostni gospod oskrbnik hoteli pokazati gospodu Roderiku to, morda se potrdi gospod potem dol.“

Starec je izvlekel iz žepa košček platna in je izvil iz njega blesteč zlat prstan.

„A? Odkod pa imaš to, mož?“

„Ko bi bili tako dobri, milostni gospod, in bi pokazali to gospodu, morda pride.“

„Pa daj sem!“

Počasi in dostojanstveno je odkorakal valpet na grajsko dvorišče.

Matija je sedel na klop. Spreletela ga je tajna radost, z velikim pekočim sovraštvom oslajena in zagrenjena.

„S čimer je ulovil on njo, ulovim morda zdaj jaz njega.“

Mračno mu je zabliskalo oko, ravnokar še povsem vdano, v kmetski poniznosti proseče. A še mračneje mu je

bilo v duši, ko se je spominjal, kako je našla žena prstan slučajno v obleki Tilkini, in je priznala deklica, da ga ima od Roderika, ki ji ga je dal z obljubo večne zvestobe... „In če bi bila kdaj v stiski zaradi mene in zaradi ljubezni do mene, pošlji mi ta prstan, in pridem, in najsi bi bil na koncu sveta, in ti pomorem in te zaščitim z lastnim življenjem.“

Zasmejal bi se skoro stavec, ko je mislil na žalostno izpoved dekletovo, zasmejal se je z grenkim, obupnim nasmehom nad dekliško lahkovernostjo in nad brezvestnim verolomstvom brezsrčnega zapeljivca. A spomnil se je še ob pravem času, kje da da je, kaj da namerava, in je zagrebel nazaj v srce vso bol in vse gorje in je čakal molče.

Ni čakal dolgo, da se je vrnil valpet z mladim gospodom, ki je bil blede in se je zdel vznemirjen.

„Pojdite z menoj!“

Ponižno je pozdravil brodar in se je pridružil predikantu, stopajočemu naglo po cesti navzdol. Ni pač maral, da bi slišal valpet, o čemer da se menita.

„Kaj želite?“ — je vprašal brodarja hlastno, ko sta stopala pod prve smreke ob cesti in sta bila že dovolj oddaljena od gradu, da ju ni mogel nihče slišati.

Gospod, ona bi rada govorila z va-

5 mi, Tilka — je prosil brodar in je stal sklonjen pred mladeničem.

„A kaj hoče?“

Mladi mož je odstopil za korak in je pogledal zlovoljno nazaj proti gradu, kakor bi se nameraval okreniti in se vrniti takoj.

„Gospod, ne odrecite ji, umira...“

Še bolj ponižen, še bolj proseč je bil glas starčkov.

„Umira, gospod... Usmilite se, ne prestanto govorite o vas, venomer kliče vas... Morda jo ozdravi vaša navzočnost.“

Še bolj je obledele lice predikantovo. Molče, v zadregi in v nemiru je zrl predse. Videlo se je, da omahuje.

„Usmilite se, gospod! Do groba vam bom hvaležen, in gotovo tudi, revica bolna... Usmilite se!“

In stavec se je zgrudil pred mladeniča na kolena.

„Usmilite se!“ — je ječal premagan in uničen od boli in od obupa.

„Vstanite vendar! Lahko kdo vidi... Pojdiva!“

„Hvala vam tisočera, gospod.“

Stari mož se mu je oklenil roke, da jo poljubi.

„Ne delajte sitnosti... Pojdiva, nimam kdove koliko časa.“

„Hvala, gospod, hvala. Bog vam povrne.“

Oživel je stavec. Htel je, da mu je tek pot s čela in da niti govoriti ni mogel. Roderik je komaj korakal z njim. Tudi ta ni govoril. Le enkrat je vprašal nekako neodločno:

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

CORREO
ARGENTINO
Central B

FRANQUEO PAGADO

Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA

Concesión N 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 770.902

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1964: za Argentino \$ 800,—; za Severno Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za pošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T.E. 33-7213

Tečaj valut v Bs. Airesu v torek, 10. marca 1964. Prodajna cena:
1 USA dolar m\$N 131.60
1 angleški funt 368.20
100 italijanskih lir 21.18
100 avstr. šilingov 3.311.70
100 nemških mark 508.65

HOTEL TIROL

(bivši hotel „Primavera“)

vam nudi lepe sobe s kopalnico, centralna kurjava, garaža

MAKS in ZORA RANČNIK

MAR DEL PLATA

Mitre 2024

T. E. 2-8425

Hotel je odprt vse leto

ADVOKAT

DR. JOŽE LOZAR

Tucumán 1438

T. E. 46-5458 in 40-5353

planta baja ofic. 2

Recreo Europa de Rovtar y Rovtar Ilnos., Río Carapachay, Tigre, telefon 749-0589, vedno na razpolago tudi za Slovence.

Encargado de la Sección Cobranzas
con experiencia administrativa para puesto de responsabilidad
NECESITA
PAPELBRIL S. A. C. I.
Tejedor 244 Capital Federal T. E. 923-7583

Vozno podjetje

LA ITALO ARGENTINA

POGREBI

PRESELITVE

PREVOZI

AVTOMOBILI ZA POROKE

REŠILNI AVTOMOBILI

PROSTORI ZA MRTVAŠKE ODRE

Solidna postrežba za vsak proračun